

'The Game' en 'Al Kamandjati' brengen leven onder Israëlische bezetting op toneel

Viool neemt het op tegen legertank

Met *The Game* en *Al Kamandjati* zijn deze week twee voorstellingen te gast van Palestijnse artiesten die getuigen over leven onder de bezetting. "We tonen een heel andere kant dan het onmenselijke beeld dat je op tv ziet", aldus regisseur Jan Willems van *The Game*.

DOOR WOUTER HILLAERT

BRUSSEL • Ook Ramzi Aburedwan, violist in *Al Kamandjati*, gelooft sterk in de waarde van kunst voor Palestijnse jongeren. "Tegenover een tank lijkt een viool klein, maar ze is veel krachtiger. Ze kan de droom in leven houden."

Aburedwan treedt vanavond op in Bozar, en vertelt in het multimediale *Al Kamandjati* (De violist) zijn levensverhaal. "En dat van vele Palestijnen, kan je zeggen." Bijna dertig jaar geleden werd hij geboren in het vluchtelingenkamp Al Am'ari bij Ramallah, en als negenjarige gooide hij in de eerste intifada mee stenen naar Israëlische soldaten. Op zijn zeventiende veranderde alles toen hij in contact kwam met de Palestijnse muzikant

■ *The Game* wil niet de geweldspiraal benadrukken, maar de levenslust en de vrolijkheid van de Palestijnen.

Mohammed Fadel, die hem viool leerde spelen. "Er wordt in Palestijns bezet gebied zoveel afgesloten, ook in ieders binnenste. Muziek heeft me geholpen me voor mezelf te openen", aldus Aburedwan.

In 1998 kon hij voor zeven jaar gaan studeren in het Franse Angers. "Ik herinner me nog heel goed de eerste keer dat ik met anderen samenspeelde, met mensen van allerlei nationaliteiten. Ik vond het zo indrukwekkend dat iedereen op basis van dezelfde partituur één taal vond. Dat had ik in mijn

Palestijnse jeugd nooit voor mogelijk gehouden."

Vandaag leidt Aburedwan in Ramallah de muziekschool Al Kamandjati, waarvoor hij op zijn tournees fondsen en muziekinstrumenten verzamelt. "We gaan ook naar de vluchtelingenkampen, en het effect is enorm. Door muziek te maken kunnen jonge Palestijnen van de nachtmerrie waar ze soms in leven, een droom maken. Op de wachtlijst van de school staan maar liefst tweeduizend namen. Cultuur lijkt vaak het

enige wat ze rest."

Voor *Al Kamandjati* schreef de Israëlische journaliste Amira Hass de tekst in het Hebreeuws en filmde de Israëlisch-Nederlandse filmmaker Benny Brunner aan de checkpoints. Palestijnse liederen komen er ook in voor, en een bloemlezing van Arabische teksten door de Palestijnse acteur Mohammad Bakri. "Soms komt alles zo mooi samen dat er ondanks de harde momenten in de voorstelling toch een krachtige hoop uit spreekt", aldus Aburedwan.

Precies dat energieke levensgevoel is ook wat Jan Willems en zijn Palestijnse acteurs willen meegeven in *The Game*. Al vijftien jaar is de Nederlander werkzaam in Gaza, waar hij met zijn vrouw Jackie Lubeck de jeugdtheatergroep Ayyam Al Masrah oprichtte. "Intussen maakten we een twintigtal producties vanuit improvisaties met de jongeren, maar over de noodlijdende toestand in Gaza schreef Jackie begin dit jaar zelf dit stuk, waarmee we nu voor het eerst internationaal toeren." Alleen raakten de acteurs Gaza niet uit, waardoor Willems noodgedwongen speelt met vervangende acteurs van de Westelijke Jordaanoever.

The Game noemt hij een 'komedie van de schaarste'. "Het is een absurd stuk geworden over vier vrienden die allerlei strategieën en connecties bijeen verzinnen om aan dingen te komen waar ze normaal geen toegang toe hebben. Ze draaien in een cirkeltje rond, net zoals veel jongeren hier."

In Gaza is de situatie na de zomer weer sterk verslechterd, zucht Willems. "Tien dagen geleden was er zelfs even geen brood meer, omdat de VN geen meel mocht binnenvoeren. Zelfs wie geld heeft, kan er niks voor kopen." *The Game* wil echter juist niet de eeuwige geweldspiraal benadrukken. "In plaats van het extremisme dat je steeds op tv ziet, tonen we dat Palestijnen mensen zijn met een eigen leven en soms ook veel vrolijkheid. Die energie is bij hen erg belangrijk."

Al Kamandjati vanavond om 20u in Bozar (02/50782.00 – www.bozar.be). *The Game* op 5 dec in Gent (09/324 80.26) en 6 dec in Antwerpen (03/248.01.00). Info: www.hetwaterhuis.nl

MENSENTELEX

Jongste Madonna-tour is lucratiefste ooit

Madonna's huidige *Sticky and Sweet*-tournee, die later deze maand met drie concerten in de Braziliaanse stad Sao Paulo wordt afgerond, zal de geschiedenis ingaan als de lucratiefste die ooit door een solo-artiest werd ondernomen. Dat meldt de BBC. Verwacht wordt dat hij de vijftigjarige popzangeres zo'n 223,5 miljoen euro zal opbrengen. Volgens Live Nation, dat de tournee produceert, werden alleen al voor de 28 Amerikaanse concerten samen 550.000 kaartjes verkocht, goed voor een opbrengst van 72,5 miljoen euro. Het vorige record mocht Madonna ook al op haar naam schrijven: haar *Confessions*-tournee uit 2006 bracht 153,6 miljoen euro in het laatje. Als de Amerikaanse

Rodrigo y Gabriela zetten de vlam in flamenco in Ancienne Belgique

Metal mariachi brengen furie zonder ontroering

BRUSSEL • Hoewel Rodrigo en Gabriela bij elke wegtikkende minuut nieuwe fans voor zich winnen in de Ancienne Belgique, lieten de twee metal mariachi je uiteindelijk wat op je honger. Tenminste: als je méér van hen had verwacht dan een spitsvondige novelty act.

DOOR GUNTER VAN ASSCHE

Rodrigo Sánchez en Gabriela Quintero zijn twee voormalige buskers uit Mexico, die een internationale doorbraak wisten te forceren door heavy metal hymnes te ranselen uit hun akoestische gitaren. Hun stijl wordt daarbij geïnspireerd door latin en flamenco, maar evengoed door jazz – al werd improvisatie vermeden als de Zwarte

de als castagnettes – haar vingers fladderden als de vleugels van een kolibrie over het houtwerk. Ondertussen nam Rodrigo zichtbaar en hoorbaar het voortouw in de show, met temperamentvolle solo's en luide aanmoedigingen naar het publiek.

Dat de 'busking days' van Gabriela en Rodrigo intussen tot het verleden behoren, merkte je aan de gigantische videomuur achter hen, waarmee ze je een blik gunden op al hun vingervlugge manoeuvres. Even gezwind als Paco de Lucia of Al Di Meola zag je hun handen glijden over de snaren, maar voor eenzelfde subtiliteit was je aan het verkeerde adres.

Niet dat het publiek zo'n raffinement eiste: brullend staken de fans telkens een duivelsteken in de lucht, wanneer Rodrigo de intro van 'Master of Puppets' van Metallica inzette of 'Orion' werd gebracht.

■ Het optreden van Gabriela Quintero en Rodrigo Sánchez miste subtiliteit.

★★★